

1 Ko praksē nozīmē jēdzieni “uzturīdzekļi” un “uzturēšanas saistības”? Kurām personām ir jāmaksā uzturīdzekļi citai personai?

Uzturēšanas saistības būtībā nozīmē tiešo radnieku savstarpējo atbildību:

- vecākam ir uzturēšanas saistības pret bērnu, un bērnam ir uzturēšanas saistības pret vecāku;

- ja bērnam, kam ir tiesības saņemt uzturīdzekļus, nav vecāku, kuriem ir pienākums nodrošināt uzturīdzekļus, uzturēšanas saistības pret šo bērnu tiks attiecinātas uz attālākiem radniekiem;

- ja personai, kurai ir tiesības saņemt uzturīdzekļus, nav bērnu, atbildība par šīs personas uzturēšanu tiks noteikta tās attālākiem pēcnācējiem (Civillikuma 4:196. panta 1.–4. punkts).

Nepilngadīgajiem, kam nav tiešo radnieku, kuriem varētu būt pienākums nodrošināt uzturīdzekļus, jāsaņem atbalsts no sava vecākā brāļa vai māsas, ja viņš (-a) var izpildīt uzturēšanas saistības, neapdraudot savu spēju uzturēt pašam(-ai) sevi, savu laulāto vai kopdzīves partneri un savus apgādājamus tiešos radniekus (Civillikuma 4:197. pants).

Laulātajiem, kas dzīvo kopā, ir pienākums atbilstīt savā ģimenē otra laulātā apgādājamus nepilngadīgos (pabērnus), kurus otrs laulātais pieņēmis kopīgajā ģimenē ar tā laulātā piekrišanu, kas sniedz palīdzību (Civillikuma 4:198. panta 1. punkts).

Pabērniem ir uzturēšanas saistības pret savu patēvu vai pamāti, kas ir atkarīga no uzturīdzekļiem, ja patēvs vai pamāte ilgstoši nodrošināja pabērnam uzturīdzekļus (Civillikuma 4:199. panta 1. punkts).

Audzubērnam ir uzturēšanas saistības pret personu, kas ilgstoši rūpējās par viņu savā ģimenē, neprasot par to finansiālu atlīdzību, un kas nav bērna bioloģiskais tēvs vai māte, adoptētājs(-a) vai patēvs vai pamāte (audžuvecāks) (Civillikuma 4:199. panta 2. punkts).

Laulātais var pieprasīt uzturēšanas pabalstu no otra laulātā laulāto atšķiršanas gadījumā vai no bijušā laulātā laulības šķiršanas gadījumā, ja laulātais nespēj sevi uzturēt un nav pie tā vainojams (Civillikuma 4:29. panta 1. punkts).

Laulāto atšķiršanas gadījumā bijušais partneris, kas nespēj sevi uzturēt un nav pie tā vainojams, var pieprasīt uzturēšanas pabalstu no otra bijušā partnera, ja viņu attiecības ilgušas vismaz vienu gadu un to laikā piedzimis viņu bērns (Civillikuma 4:86. panta 1. punkts).

Uzturīdzekļus var piešķirt divos veidos — natūrā vai skaidrā naudā (uzturēšanas pabalsts).

Attiecībā uz nepilngadīgo “uzturēšanas saistības” nozīmi to, ka bērna vecākam ir tiesības un pienākums rūpēties par savu bērnu, kas dzīvo ģimenē, audzināt bērnu un nodrošināt apstākļus, kas nepieciešami bērna fiziskajai, izziņas, emocionālajai un morālajai attīstībai, jo īpaši pajumti, uzturu un apģērbu, kā arī piekļuvi izglītībai un veselības aprūpei.

Vecāks, kas pieskata bērnu un dzīvo ar viņu kopā vienā ģimenē, apmierina bērna vajadzības natūrā, savukārt vecāks, kas dzīvo atsevišķi (vai tajā pašā ģimenē, taču nepiedalās bērna uzturīdzekļu nodrošināšanā), gādā par bērnu, galvenokārt nodrošinot uzturēšanas pabalstu.

2 Līdz kādam vecumam bērns ir tiesīgs saņemt uzturīdzekļus? Vai uzturēšanas saistību ziņā pastāv atšķirīgi noteikumi attiecībā uz nepilngadīgām un pilngadīgām personām?

Visiem nepilngadīgajiem (personām, kas ir jaunākas par 18 gadiem) ir tiesības saņemt uzturīdzekļus atbilstīgi tiesību aktos noteiktajai vajadzības prezumpcijai. Bērniem, kas ir jaunāki par 20 gadiem, arī ir tiesības saņemt uzturīdzekļus, ja viņi apgūst vidējo izglītību.

Bērniem strādājāmā vecumā (18 gadi un vairāk), kas apgūst tālākizglītību, ir tiesības saņemt uzturīdzekļus neatkarīgi no vajadzības prezumpcijas, ja viņiem ir nepieciešami uzturīdzekļi, lai varētu turpināt studijas saprātīgā laikposmā. Bērnam nekavējoties jāinformē vecāks par saviem plāniem turpināt studijas (Civillikuma 4:220. panta 1. punkts).

Studijas ietver jebkādu kursu vai apmācības, kas nepieciešami, lai saņemtu kvalifikāciju, gatavojoties karjerai, kā arī studijas augstākās izglītības bakalaura vai maģistrantūras programmā vai augstākās profesionālās izglītības studijas, ko turpina nepārtraukti.

Izņēmuma kārtā un attiecīgi pamatotos gadījumos vecākiem var būt pienākums nodrošināt uzturīdzekļus bērnam, kuram ir 25 gadi vai vairāk (Civillikuma 4:220. panta 5. punkts).

Tomēr vecākiem nav uzturēšanas saistību pret pieaugušu bērnu, kas turpina studēt, ja bērns tiek uzskatīts par necienīgu saņemt uzturīdzekļus vai nepilda savas izglītības un eksāmenu saistības savas vainas dēļ un ja uzturīdzekļu nodrošināšanas rezultātā tiktu apdraudēta vecāka spēja nodrošināt uzturīdzekļus sev vai savam nepilngadīgajam bērnam. Tāpat pieaugušu bērnu uzskata par necienīgu saņemt uzturīdzekļus, ja viņš(-a) bez pamatota iemesla neuztur attiecības ar vecāku, kam ir pienākums viņu uzturēt (Civillikuma 4:220. panta 3. un 4. punkts).

3 Vai man būtu jāiesniedz pieteikums kompetentā iestādē vai tiesā, lai saņemtu uzturīdzekļus? Kādi ir galvenie šīs procedūras elementi?

Uzturīdzekļu summu un veidu nosaka saskaņā ar vienošanos starp personu, kurai ir tiesības saņemt uzturīdzekļus, un personu, kurai ir pienākums nodrošināt uzturīdzekļus (bērna uzturēšanas pabalsta gadījumā — starp vecākiem). Ja tādas vienošanās nav, persona, kurai ir tiesības saņemt uzturīdzekļus, var lūgt, lai tiesa pieņem nolēmumu par uzturīdzekļu piešķiršanu. Ja vienošanās starp vecākiem nepastāv, tiesa lems par bērna uzturēšanas pabalstu.

Aizbildnības iestāde var celt prasību attiecībā uz uzturīdzekļiem, kas pienākas nepilngadīgajam, bet kompetentā rajona pārvalde — attiecībā uz uzturīdzekļiem, kas pienākas vecākam, saņemot vecāka piekrišanu. Radnieki, kam ir uzturēšanas saistības un kas nodrošina uzturīdzekļus vai rūpējas par personu, kurai ir tiesības saņemt uzturīdzekļus, ar pilnām tiesībām var celt prasību pret citām pusēm, kam jāpilda uzturēšanas saistības.

Ja bērnam ir tiesības saņemt uzturēšanas pabalstu un to nebija iespējams piedzīt par vismaz sešiem iepriekšējiem mēnešiem, viņa vecāks vai cits likumīgais pārstāvis var lūgt aizgādības iestādei uzturēšanas pabalstu izmaksāt avansā.

Lūgumā jānorāda, ka nepastāv iemesli avansa maksājuma atteikumam, kā arī lūguma iemesli un to pamatojošie fakti.

Lūgumam jāpievieno šādi dokumenti: attiecīgās ienākumu deklarācijas, tiesas galīgais nolēmums, kurā noteikts bērna uzturēšanas pabalsts, vai vajadzības gadījumā dokuments, kas apliecina bērna uzņemšanu pilna laika vidusskolā; un ne vēlāk kā pirms sešiem mēnešiem izdota izziņa par īpašuma apķīlāšanu, norādot izpildes procesu atlikšanu, vai dokuments, kas apliecina tiesvedības uzsākšanu par maksājāmās uzturēšanas pabalsta piedziņu.

Aizbildnības iestādei ir jāpārliedz, ka uzturēšanas pabalstu kādu laiku — vismaz sešus mēnešus pirms lūguma iesniegšanas — nebija iespējams atgūt.

Uzturēšanas pabalsta avansa maksājumu var piešķirt, ja persona, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, ir lūgusi piemērot izpildi attiecībā uz tiesas nolēmumā piespriesto uzturēšanas pabalstu, taču pret parādnieka darba algu, citiem regulāriem ienākumiem vai aktīviem vērstā izpilde ir bijusi nesekmīga vai tika atcelta, vai tad, ja daļēji samaksātā vai atgūtā summa nepārsniedz 50 % no tiesas noteiktās uzturēšanas pabalsta summas. Vajadzības gadījumā aizbildnības iestāde lūgs tiesai vai neatkarīgam tiesu izpildītājam sniegt informāciju par prasītāja ierosinātā izpildes procesa iznākumu. Ja tas ir nepieciešams faktu noskaidrošanai, aizbildnības iestāde lūgs parādnieka darba devējam sniegt sīkāku informāciju par arestu. Paziņojumā par tiesvedības uzsākšanu aizbildnības iestāde aicinās parādnieku nekavējoties samaksāt uzturēšanas pabalstu un attiecīgi paziņot par to. Aizbildnības iestāde informēs par savu lēmumu parādnieka darba devēju, izpildes tiesu, neatkarīgo tiesu izpildītāju, prokuratūru ar jurisdikciju pār kreditora un parādnieka adresi, notāru ar jurisdikciju pār parādnieka adresi, kā arī nodokļu iestādi un Budapeštas pašvaldības vai apgabala pārvaldes iestādes, kas nodrošina uzturēšanas pabalsta maksājumus.

4 Vai pieteikumu var iesniegt radnieka (ja var – kādas pakāpes) vai bērna vārdā?

Jā, bērna, kam ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, vecāks vai likumīgais pārstāvis var lūgt aizbildnības iestādei izmaksāt avansā uzturēšanas pabalstu. Radnieki, kam ir uzturēšanas saistības un kas nodrošina uzturlīdzekļus vai rūpējas par personu, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, ar pilnām tiesībām var celt prasību pret citām pusēm, kam jāpilda uzturēšanas saistības. Aizbildnības iestāde var celt prasību attiecībā uz uzturlīdzekļiem, kas pienākas nepilngadīgajam, bet kompetentā rajona pārvalde — attiecībā uz uzturlīdzekļiem, kas pienākas vecākam, saņemot vecāka piekrišanu.

5 Ja plānoju vērsties tiesā, kā es varu uzzināt, kuras tiesas jurisdikcijā ir mana lieta?

Pamatojoties uz vispārējiem noteikumiem par jurisdikciju, kompetentā tiesa ir tā tiesa, kas noteikta pēc atbildētāja (parādnieka) dzīvesvietas. Ja tādas adreses Ungārijā nav, jurisdikciju nosaka pēc atbildētāja uzturēšanās vietas adreses. Ja atbildētāja uzturēšanās vieta nav zināma vai atrodas ārvalstīs, tiks ņemts vērā viņa(-as) pēdējais domicils Ungārijā. Ja šādu domicilu nevar noteikt vai atbildētājam tāds nav bijis, jurisdikcija tiks noteikta, ņemot vērā prasītāja domicilu vai, ja tāda nav, uzturēšanās vietu. Ja atbildētāja darbavieta un domicils neatrodas vienā un tajā pašā rajonā, tiesa pēc atbildētāja lūguma, taču ne vēlāk kā lietas pirmajā uzklaušīšanā, nodos šo lietu izskatīšanai tiesā, kurai ir jurisdikcija pār atbildētāja darbavietas adresi, lai tā veiktu uzklaušīšanu un pieņemtu spriedumu (Civilprocesa likuma 29. pants).

Prasību par uzturlīdzekļu piešķiršanu var celt arī tiesā, kurai ir jurisdikcija pār prasītāja domicilu (Civilprocesa likuma 34. panta 1. punkts).

Kompetento tiesu var noskaidrot šeit: [šeit](#).

6 Vai man kā pieteikuma iesniedzējam jāizmanto starpnieka (piem., advokāta, centrālās vai vietējās iestādes u. c.) pakalpojumi, lai uzsāktu tiesvedību? Ja nē – kāda ir kārtība?

Prasītājam nav nepieciešama pārstāvība, lai celtu prasību tiesā. Prasītājs var celt prasību tiesā tieši (nav obligāti jāizmanto pārstāvis) (skatīt atbildes uz 3., 4. un 5. jautājumu).

7 Vai man, lai uzsāktu tiesvedību, būs jāmaksā nodevas? Ja jā, tad kāds būs to apmērs? Vai varu saņemt juridisko palīdzību procesuālo izdevumu segšanai, ja man nav pietiekamu finanšu līdzekļu?

Neatkarīgi no ienākumiem un finanšu stāvokļa, ja vien puses nav atbrīvotas no tiesāšanās materiālo izmaksu segšanas atbilstīgi tiesību aktiem, tieši un vispārēji piemērojamiem Eiropas Savienības tiesību aktiem vai starptautiskiem nolīgumiem, pusēm ir tiesības atlikt materiālo izmaksu segšanu par tiesvedību saistībā ar likumīgajiem uzturlīdzekļiem, tostarp par uzturēšanas pabalsta piedziņu no iestādes, kas izmaksā parādniekam atalgojumu, vai no citas personas, par uzturēšanas pabalsta atcelšanu vai tās summas grozīšanu, par uzturēšanas pabalsta piedziņas atcelšanu vai ierobežošanu un — pārrobežu uzturlīdzekļu lietas gadījumā — par parādnieka personas datu saņemšanu.

Ja tiek atlikta materiālo izmaksu segšana:

a) valsts sedz izmaksas, kas radušās tiesvedības laikā (liecinieku un ekspertu atlīdzība, tulka, administratora un aizstāvja atlīdzība, lietas iztiesāšanas un uz vietas veiktās pārbaudes izmaksas u. c.), izņemot izmaksas, kurām nepiemēro atlikšanu un kuras pusei tādēļ ir jāapmaksā avansā;

b) pusei piešķir iespēju atlikt tiesas nodevu apmaksu.

Pat tad, ja nav noslēgts starptautisks nolīgums vai netiek piemērots savstarpīguma princips, ārvalstniekiem ir tiesības atlikt materiālo izmaksu segšanu.

Ja materiālo izmaksu segšana ir atlikta un tiesa piespiež pusei segt tiesvedības izmaksas, pusei ir jāsedz visas izmaksas, ko valsts samaksājusi avansā, kā arī jāsamaksā valstij visas reģistrētās nodevas.

Tiesvedības nodeva ir 6 % jeb vismaz HUF 15 000 un ne vairāk kā HUF 1 500 000. Attiecībā uz tiesvedību uzturēšanas prasības lietā nodevas pamatlīdzekle ir nesamaksātais uzturēšanas pabalsts, taču ne vairāk kā uzturēšanas pabalsts par vienu gadu.

Ja pusei nav pietiekamu finanšu līdzekļu tiesvedības izdevumu segšanai, tā var iesniegt tiesā pieteikumu par atbrīvojumu no izdevumu segšanas.

Lai sekmētu tādu fizisku personu (tostarp personu, kas iestājušās lietā) tiesību īstenošanu, kuras nespēj segt tiesvedības izmaksas, pamatojoties uz saviem ienākumiem un finanšu stāvokli, tās pēc pieprasījuma tiks daļēji vai pilnībā atbrīvotas no šo izmaksu segšanas.

Ja puses ienākumi (darba alga, pensija vai cits pastāvīgs finanšu pabalsts) nepārsniedz pašreizējo minimālo pensijas apmēru, ko nosaka, pamatojoties uz aktīvajā nodarbinātībā nostrādātājiem gadiem, un pusei nav aktīvu (izņemot parastās mājaisimniecībā nepieciešamās preces, armatūru un mēbeles), pusei pienākas atbrīvojums no izmaksu segšanas. Atbrīvojums no izmaksu segšanas jāpiešķir pusēm, kurām, nepārbaudot to ienākumus un finanšu stāvokli, ir tiesības saņemt pabalstu, ko piešķir strādājamā vecumā esošām personām, vai kuras dzīvo kopā vienā ģimenē ar radnieku, kam ir tiesības saņemt pabalstu, ko piešķir strādājamā vecumā esošām personām.

Atbrīvojums no izmaksu segšanas ietver:

a) atbrīvojumu no tiesas nodevu apmaksas;

b) atbrīvojumu no tiesvedības laikā radušos izdevumu (liecinieku un ekspertu atlīdzība, tulka, administratora un aizstāvja atlīdzība, lietas iztiesāšanas un uz vietas veiktās pārbaudes izmaksas u. c.) apmaksas avansā un, ja vien piemērojamos tiesību aktos nav noteikts citādi, no to apmaksas vispār;

c) atbrīvojumu no pienākuma iemaksāt depoziņu tiesvedības izmaksu segšanai;

d) lūgumu apstiprināt aizstāvja pārstāvību, ja to pieļauj tiesību akti.

Tiesa pēc pieprasījuma apstiprinās atbrīvojumu no izmaksu segšanas, kā arī lems par šāda atbrīvojuma atcelšanu.

8 Kāda veida uzturlīdzekļus tiesa visticamāk piespriedīs? Kā tiek aprēķināts uzturlīdzekļu apmērs? Vai tiesas nolēmumu ir iespējams pārskatīt, ja mainās dzīves dārdzība vai ģimenes apstākļi? Ja jā – kā (piem., piemērojot automatiskas indeksācijas sistēmu)?

Ja puses nepadod vienošanos, par uzturēšanas pabalstu lemj tiesa.

Nosakot uzturēšanas pabalsta apmēru, jāņem vērā šādi apstākļi:

a) bērna pamatotās vajadzības (regulārie izdevumi, kas nepieciešami bērna iztikas līdzekļu, medicīnas aprūpes, audzināšanas un izglītības nodrošināšanai);

b) abu vecāku ienākumi un finanšu stāvoklis;

c) citi bērni, kas dzīvo ģimenē kopā ar vecākiem (miesīgie bērni, pabērni vai audzēbērni), un bērni, pret kuriem vecākiem ir uzturēšanas saistības;

d) bērna personīgie ienākumi, un

e) bērna aizsardzības, ģimenes atbalsta, sociālā nodrošinājuma un labklājības pabalsti, kas tiek piešķirti bērnam un vecākam, kas audzina bērnu (Civillikuma 4:218. panta 2. punkts).

Uzturēšanas pabalsts jāizmaksā noteiktas summas apmērā. Tiesa var nolemt, ka maksājamā piemaksas summa no nākamā gada 1. janvāra ir katru gadu automātiski jākorģē saskaņā ar patēriņa cenu pieauguma indeksu, ko ik gadu publicē Ungārijas Centrālais statistikas birojs (Civillikuma 4:207. pants).

Vienam bērnam maksājamā uzturēšanas pabalsta summa parasti tiek noteikta 15–25 % apmērā no tās personas vidējiem ienākumiem, kurai ir pienākums maksāt uzturēšanas izdevumus. Būtībā, nosakot tās personas vidējos ienākumus, kurai ir pienākums nodrošināt uzturēšanas izdevumus, jāņem vērā personas kopējie ienākumi par iepriekšējo gadu pirms tiesvedības uzsākšanas (Civillikuma 4:218. panta 4. punkts).

Ja pušu vienošanās grozījumi vai apstākļu izmaiņas, kas kalpoja par pamatu tiesas spriedumam par uzturēšanas pabalsta summu, apdraud jebkuras puses svarīgas likumīgās intereses gadījumā, ja tai būtu jāturpina maksāt uzturēšanas izdevumus ar tiem pašiem nosacījumiem, attiecīgā puse var lūgt maksājuma summas vai nosacījumu grozījumus. Norunātās uzturēšanas pabalsta summas grozījumus nevar lūgt tā puse, kurai bija jāparedz savu apstākļu izmaiņas, kad tā slēdza vienošanos, vai kura ir personīgi atbildīga par šādām izmaiņām.

9 Kā un kam uzturēšanas izdevumi tiks maksāti?

Personai, kurai ir pienākums nodrošināt uzturēšanas izdevumus, ir jāmaksā uzturēšanas pabalsts personai, kurai ir tiesības saņemt uzturēšanas izdevumus, regulāri (piem., reizi mēnesī) avansa maksājumu veidā.

10 Ja attiecīgā persona (parādnieks) nevēlas uzturēšanas izdevumus maksāt labprātīgi, kādus piespiedu pasākumus var piemērot?

Ja parādnieks nemaksā uzturēšanas pabalstu labprātīgi, kreditors var celt prasību tiesā, un tiesa var norīkot piespiedu izpildi. Uzturēšanas prasību, kas radusies senāk nekā pirms sešiem mēnešiem, var izpildīt ar atpakaļejošu spēku, ja kreditoram ir pamatots iemesls, kāpēc viņš novēloti iesniedza izpildes pieteikumu. Uzturēšanas prasības, kas radušās senāk nekā pirms trīs gadiem, nevar izpildīt tiesas ceļā (Civillikuma 4:208. panta 3. punkts).

Aizbildnības iestāde var celt prasību attiecībā uz uzturēšanas izdevumiem, kas pienākas nepilngadīgajam, bet kompetentā rajona pārvalde — attiecībā uz uzturēšanas izdevumiem, kas pienākas vecākam, saņemot vecāka piekrišanu (Civillikuma 4:208. panta 1. punkts).

Radinieki, kam ir uzturēšanas saistības un kas nodrošina uzturēšanas izdevumus vai rūpējas par personu, kurai ir tiesības saņemt uzturēšanas izdevumus, ar pilnām tiesībām var celt prasību pret citām pusēm, kam jāpilda uzturēšanas saistības (Civillikuma 4:208. panta 2. punkts).

Tiesa savā nolēmumā, ar ko tā piespriež personai, kas saņem darba algu, maksāt uzturēšanas pabalstu, pēc kreditora pieprasījuma aicinās darba devēju tieši atvilkt nolēmumā norādīto summu un samaksāt to kreditoram.

Ja tiesa nav paudusi tiešu aicinājumu, taču vēlāk puse iesniedz prasību par izpildi, pamatojoties uz tiesas spriedumu vai tiesas nolēmumu apstiprināto pušu vienošanos, tiesa piespriedīs uzturēšanas pabalsta maksājuma izpildi, izdodot apķīlāšanas rīkojumu, ja atskaitījumi no darba algas sedz attiecīgo summu. Atskaitītā summa nevar pārsniegt 50 % no darba ņēmēja algas. No bezdarbnieka pabalsta (bezdarbnieka pabalsts, pirmspensijas vecuma bezdarbnieku pabalsts, papildienākumi un darba meklētāja pabalsts) var atskaitīt ne vairāk kā 33 % kā uzturēšanas pabalstu.

Ja parādniekam nav regulāru ienākumu vai tad, ja no viņa(-as) ienākumiem atskaitītā summa nesedz maksājamo summu, tiesa piespriedīs izpildi, izdodot izpildāmo dokumentu. Šādā gadījumā izpilde attiecas ne tikai uz darba algu, bet arī uz citiem aktīviem, kas noteikti Likumā par izpildi.

11 Tsumā aprakstiet ierobežojumus, kas attiecas uz izpildes darbībām, jo īpaši noteikumus parādnieka aizsardzībai un nolīguma termiņus Jūsu valsts izpildes sistēmā.

Lūdzam apmeklēt šo tīmekļa vietni, lai saņemtu šādu informāciju: [Sprieduma izpildes procedūras](#).

12 Vai ir kāda organizācija vai iestāde, kas var palīdzēt piedzīt uzturēšanas izdevumus?

Skatīt iepriekš atbildi uz 10. jautājumu.

Ja bērnam ir tiesības saņemt uzturēšanas pabalstu un to nebija iespējams piedzīt par vismaz sešiem iepriekšējiem mēnešiem, viņa vecāks vai cits likumīgais pārstāvis var lūgt aizgādības iestādei izmaksāt uzturēšanas pabalstu avansā.

Paziņojumā par tiesvedības uzsākšanu aizbildnības iestāde aicinās parādnieku nekavējoties samaksāt uzturēšanas pabalstu un attiecīgi paziņot par to.

Aizbildnības iestāde informēs par savu lēmumu parādnieka darba devēju, izpildes tiesu, neatkarīgo tiesu izpildītāju, prokuratūru ar jurisdikciju pār kreditora un parādnieka adresi, notāru ar jurisdikciju pār parādnieka adresi, kā arī nodokļu iestādi un Budapeštas pašvaldības vai apgabala pārvaldes iestādes, kas nodrošina uzturēšanas pabalsta maksājumus.

Izvairīšanās no uzturēšanas pabalsta maksājumiem ir kriminālpārkāpums. Personai, kas savas vainas dēļ nav izpildījusi savas likumīgās uzturēšanas saistības, kas noteiktas iestādes izsniegtā izpildāmā nolēmumā, tiks piespriests divu gadu cietumsods.

13 Vai organizācijas (valdības vai privātas) var iepriekš pilnībā vai daļēji izmaksāt uzturēšanas izdevumus parādnieka vietā?

Jā (skatīt atbildi uz 3. jautājumu).

14 Ja atrodos šajā dalībvalstī un parādnieka dzīvesvieta ir citā valstī:

14.1 Vai varu saņemt palīdzību no kādas iestādes vai privātas organizācijas šajā dalībvalstī?

Ungārijas Tieslietu ministrija nodrošina palīdzību pēc Ungārijā dzīvojošu prasītāju pieprasījuma saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 4/2009 un starptautiskiem nolīgumiem, pastāvīgi sadarbojoties ar citas attiecīgās dalībvalsts centrālās iestādes, kas atbild par uzturēšanas izdevumu jautājumiem. Prasītājs var lūgt izpildīt ārvalstīs Ungārijas tiesas izdoto nolēmumu par uzturēšanas pabalsta maksājumu un, ja šāda nolēmuma nav, ārvalstīs noteikt pienākumu maksāt uzturēšanas pabalstu vai palielināt ārvalstīs maksājamās uzturēšanas pabalsta summu. Oficiālu pieprasījumu iesniedz nevis Tieslietu ministrijā, bet apgabaltiesā, ko nosaka, ņemot vērā prasītāja domicilu, uzturēšanās vietu vai darbavietu, vai tajā apgabaltiesā, kas izsniedza pirmās instances tiesas nolēmumu, kura izpilde tiek prasīta. Nav nepieciešama advokāta pārstāvība, lai iesniegtu prasību vai uzsāktu tiesvedību ārvalstīs. Tiesa palīdzēs pusei, kurai nav likumīgā pārstāvja, iesniegt savu prasību. Tiesa nosūtīs prasību un nepieciešamos pielikumus Tieslietu ministrijai. Tieslietu ministrija nosūtīs iztulkoto prasību citas attiecīgās dalībvalsts centrālajai iestādei, kas atbild par uzturēšanas izdevumu jautājumiem. Centrālā iestāde veiks nepieciešamos pasākumus, lai uzsāktu tiesvedību pret parādnieku. Tieslietu ministrija regulāri informēs prasītāju par tiesvedības attīstību, pamatojoties uz informāciju, kas saņemta no ārvalstīm.

14.2 Ja jā – kā sazināties ar šo iestādi vai privāto organizāciju?

Tieslietu ministrijas Starptautisko privāttiesību nodaļa (*Igazságügyi Minisztérium, Nemzetközi Magánjogi Főosztály*)

Adrese: H-1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 2-4.

Pasta adrese: H-1357 Budapest, Pf. 2.

Tālruna numurs: +36 (1) 795-4846;

Faksa numurs: +36 (1) 795-0463;

E-pasts: nmfo@im.gov.hu

Tīmekļa vietne: <http://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/nemzetkozi-gyermekelviteli-es-tartasidijjal-kapcsolatos-ugyek>

15 Ja parādnieks ir šajā dalībvalstī un es atrodos citā valstī:

15.1 Vai varu tieši iesniegt lūgumu šādai iestādei vai privātai organizācijai šajā dalībvalstī?

Nē, prasība ir jāiesniedz ar tās centrālās iestādes starpniecību prasītāja uzturēšanās vietas dalībvalstī, kas atbild par uzturēšanas lietām.

15.2 Ja jā – kā sazināties ar šo iestādi vai privāto organizāciju un kāda veida palīdzību iespējams saņemt?

Informāciju par dalībvalstu centrālajām iestādēm var sameklēt [šeit](#).

16 Vai šai dalībvalstij ir saistošs 2007. gada Hāgas protokols?

Jā.

17 Ja šai dalībvalstij 2007. gada Hāgas protokols nav saistošs – kādi tiesību akti būs piemērojami uzturēšanas prasībai saskaņā ar attiecīgās valsts noteikumiem starptautisko privāttiesību jomā? Kādi ir šie atbilstošie noteikumi starptautisko privāttiesību jomā?

18 Kādi ir noteikumi par tiesu pieejamību pārrobežu lietās Eiropas Savienībā (atbilstoši Uzturēšanas saistību regulas V nodaļas struktūrai)?

Attiecībā uz saņemtajām prasībām Tieslietu ministrija sazināsies ar kompetento dienestu, kas nodrošina juridisko palīdzību, lai norīkotu aizstāvi ārvalstīs dzīvojošam prasītājam. Attiecībā uz Padomes Regulas (EK) Nr. 4/2009 46. pantā minēto lietu valsts garantē pilnu atbrīvojumu no izmaksu segšanas, kā arī sedz aizstāvja atlīdzību. Attiecībā uz 47. pantā minētajām lietām pusēm saskaņā ar Ungārijas tiesību aktiem ir tiesības atlikt materiālo izmaksu segšanu. Atbilstīgi šīm tiesībām valsts sedz tiesvedībā radušās izmaksas (piem., tiesas nodevas, aizstāvja atlīdzību) avansa maksājuma veidā neatkarīgi no attiecīgās puses finanšu stāvokļa, taču tiesa var piespriest lietas zaudētājam pusei šo izmaksu segšanu. Ja prasītājs pierāda, ka, ņemot vērā viņa(-as) finanšu stāvokli, viņam(-ai) ir tiesības uz personīgu atbrīvojumu no izmaksu segšanas atbilstīgi Ungārijas tiesību aktiem, prasītājam nebūs jāsedz izmaksas ar tad, ja viņš(-a) lietu zaudēs.

19 Kādus pasākumus šī dalībvalsts ir veikusi, lai nodrošinātu Uzturēšanas saistību regulas 51. pantā minēto funkciju īstenošanu?

Uzturēšanas saistību regulas piemērošanu Ungārijā reglamentē ar: [2011. gada Likumu Nr. LXVII](#).

Šī lapa ir daļa no tīmekļvietnes [Tava Eiropa](#).

Mēs labprāt uzzinātu jūsu [atsauksmes](#) par sniegtās informācijas lietderību.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Lapa atjaunināta: 16/12/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.